

Cuprins

1664	7
1665	97
1666	181
1676	229
<i>Multumiri</i>	247

Tracy Chevalier, *Girl with a Pearl Earring*

Copyright © Tracy Chevalier, 1999

All rights reserved

© 2003, 2012 by Editura POLIROM, pentru
traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: Jan Vermeer (1632-1675), *Fata cu cerceș de perle* (detaliu), 1665

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

CHEVALIER, TRACY

Fata cu cerceș de perle / Tracy Chevalier; trad. de Horia
Florian Popescu. – Iași: Polirom, 2012

ISBN print: 978-973-46-2937-4

ISBN ePub: 978-973-46-3164-3

ISBN PDF: 978-973-46-3165-0

I. Popescu, Horia Florian (trad.)

821.111-31=135.1

Printed in ROMANIA

TRACY
CHEVALIER

Fata cu cerceș
de perlă

Traducere din limba engleză
de Horia Florian Popescu

POLIROM
2012

Într-o duminică, mă întorceam de la casa părinților mei și când am intrat pe ușa din față, am auzit vaiete – pe Catharina o apucaseră durerile facerii. Am deschis puțin ușa de la camera mare – încăperea era mai întunecoasă decât de obicei –, ferestrele de jos fuseseră oblonite pentru a-i da intimitate. Se aflau acolo Maria Thins cu Tanneke și moașa. Când m-a văzut, Maria Thins mi-a spus:

— Du-te și caută fetele – le-am trimis afară să se joace. Acum nu mai e mult. Să te întorci cam peste o oră.

Am fost bucuroasă să plec. Catharina făcea larmă mare în starea în care era, și nu mi se părea corect să ascult ce spune. De altfel, nici ea nu ar fi vrut să stau acolo.

Le-am căutat pe fete la locul lor preferat, Târgul de vite, locul unde se vindeau vitele, care se află imediat după colțul străzii noastre. Când le-am găsit, fetele se jucau cu bile și se fugăreau. Micul Johannes se ținea clatinându-se după ele – nesigur pe picioarele lui când mergea, când se târa de-a bușilea. Nouă nu ni s-ar fi permis să ne jucăm în felul ăsta duminica, dar catolicii aveau păreri diferite.

Când a obosit, Aleydis a venit lângă mine:

— Mama o să aibă bebelușul curând? m-a întrebat ea.

— Bunica ta spune că da. Nu mai stăm mult și când ne întoarcem o să le vedem.

— Și tata o să se bucure?

— Cred că da.

— O să picteze mai repede acum, când mai e încă un copil?

Nu i-am răspuns. Cuvintele Catharinei ieșeau din gura unei fetițe. N-am vrut să mai aud și altele.

Când ne-am întors el stătea în ușa.

— Tăticule, boneta ta!

Fetele s-au năpustit asupra lui și au încercat să-i smulgă boneta de satin a paternității pe care o purta, cu panglicile atârând și legându-se până sub urechi. El părea mândru și totodată emoționat – devenise tată de cinci ori până atunci și credea că se obișnuise. N-avea nici un motiv să fie emoționat.

Catharina e cea care vrea mulți copii, m-am gândit atunci. El prefera să stea în atelier singur.

Dar judecata mea nu putea fi foarte dreaptă. Știam cum se fac copiii. El avea rolul lui pe care și-l juca probabil cu plăcere. Și oricât de năzu-roasă era Catharina, l-am văzut deseori cum o privea, îi atingea umărul, îi vorbea cu voce scăzută și împletită cu drăgălășenie.

Nu-mi plăcea să mă gândesc la el în acest fel, cu nevasta și copiii lui. Când mă gândeam la el, preferam să mi-l închipui singur în atelierul lui. Sau nu singur, dar numai cu mine.

— Fetelor, aveți un nou frățior, a spus el. Îl cheamă Franciscus. Vreți să-l vedeți? Le-a condus înăuntru, în vreme ce eu am rămas pe stradă, ținându-l pe Johannes.

Tanneke a deschis obloanele de la ferestrele de jos ale camerei mari și s-a aplecat în afară.

— Stăpâna se simte bine? am întrebat eu.

— Oh, da. Face larmă, dar nu e nimic în spatele acesteia. E menită să aibă copii – îi naște așa cum scoți castanele din coajă. Și-acum vino în casă, stăpânul vrea să spună o rugăciune de mulțumire.

Deși nu-mi convenea, nu puteam refuza să mă rog împreună cu ei. Protestantii ar fi făcut același lucru după o naștere ușoară, fără nechezuri. L-am dus pe Johannes în camera mare, care acum era mai luminată și plină de oameni. Când l-am pus jos s-a dus copăcel-copăcel la suro-rile lui, care se strânseseră lângă pat. Draperiile

fuseseră trase la o parte și Catharina stătea sprijinită de perne și legăna pruncul. Deși epuizată, zâmbea acum fericită. Stăpânul meu stătea lângă ea și își privea fiul. Aleydis îl ținea de mână. Tanneke și moașa scoteau din cameră lighene și cearșafuri stropite cu sânge, în vreme ce noua doică aștepta lângă pat.

Maria Thins a intrat venind din bucătărie – a adus vin și trei pahare pe o tavă. A pus tava jos. El a dat drumul mâinii lui Aleydis, s-a depărtat de pat, și, împreună cu Maria Thins, a îngenuncheat. Tanneke și moașa s-au oprit din ce făceau și au îngenuncheat și ele. Apoi am îngenuncheat doica, și copiii, și eu. Johannes s-a smucit și a zbierat când Lisbeth l-a silit să stea jos.

Stăpânul mea s-a rugat lui Dumnezeu, mulțumindu-i pentru nașterea fericită, fără necazuri, a lui Franciscus și pentru că a cruțat-o pe Catharina. A adăugat câteva fraze catolice în latină și nu le-am înțeles, dar nu mi-a păsat prea tare – avea o voce gravă, liniștitoare și îmi făcea plăcere s-o ascult.

După ce a terminat, Maria Thins a umplut trei pahare cu vin și ea, el și Catharina au băut în sănătatea nou-născutului. Apoi Catharina i-a dat pruncul doicii, care l-a pus la sânul ei.

Tanneke mi-a făcut semn și noi am ieșit din cameră să aducem pâine și hering afumat pentru moașă și pentru fete.

— De-acu' ne pregătim pentru ospățul dat în cinstea nașterii, a observat Tanneke în vreme ce aranjam lucrurile. Stăpânei celei tinere îi place o petrecere mare. Ca de obicei, n-o să ne vedem capul de treburi.

Ospățul în cinstea nașterii a fost sărbătoarea cea mai mare la care am asistat în casa lor. Am avut zece zile să o pregătim, zece zile de făcut curățenie și de gătit bucatele. Maria Thins a angajat pentru o săptămână două fete să o ajute pe Tanneke la pregătirea mâncării și pe mine la

curățenie. Fata mea era înceată la minte, dar muncea bine câtă vreme îi spuneam exact ce să facă și nu o scăpam din ochi. Într-o zi am spălat toate fețele de masă și șervetele – murdare sau curate – de care aveam nevoie pentru ospăț, precum și rufăria din casă – cămăși, pelerine, bonete, gulere, batiste, șorturi. Lenjeria ne-a luat o altă zi. Apoi am spălat toate halbele de bere cu capac, paharele, farfuriile din ceramică, carafele, oalele din cupru, tigăile pentru clătite, grătarele și frigările din fier, lingurile, polonicele noastre, precum și cele de la vecini, care ni le împrumutaseră pentru ospăț. Am lustruit alama, și cuprul, și argintul. Am dat jos draperiile, le-am scuturat afară și am bătut toate pernele și pledurile. Am lustruit lemnul paturilor, dulapurile, scaunele și mesele, pervazurile ferestrelor, până ce totul a strălucit de curățenie.

Spre sfârșit mâinile mele erau pline de crăpături și sângerau.

S-a făcut curățenie generală pentru ospăț.

Maria Thins a făcut comenzi speciale – carne de miel și de mânzat și limbă, un porc întreg, iepure, și fazan, și claponi, stridii și homari, și icre negre, și heringi, vin dulce și bere din cea mai bună, prăjituri pregătite în mod special de brutar.

Când i-am dat lui Pieter tatăl comanda Mariei Thins, el și-a frecat mâinile:

— Deci altă gură de hrănit, a declarat el. Cu atât mai bine pentru noi!

Au sosit două roți de brânză Gouda și Edam, și anghinare, și portocale, și lămâi, și struguri, și prune, și migdale, și alune. A fost trimis chiar și un ananas, dăruit de un văr bogat al Mariei Thins. Nu mai văzusem ananas până atunci și n-am fost ispășită de coaja lui buboasă, aspră. Oricum nu aveam să mănânc din el. De fapt, bunătățile nu erau pentru noi, însă Tanneke ne-a dat să punem pe limbă câte-o bucățică din

fiecare, așa, de gust. M-a lăsat să iau câteva bobite de icre negre, care erau rarități și finețuri, dar nu mi-au prea plăcut, deși am spus că sunt delicioase, și o gură de vin dulce, cu aromă minunată de scorțișoară. În curte s-au mai adus turbă, și lemne, și frigări împrumutate de la un vecin. Butoiașele cu bere au fost păstrate tot în curte și porcul a fost fript acolo. Maria Thins a angajat un băietan să aibă grijă de focurile care au ars toată noaptea odată ce am început să frigem porcul.

Cât timp au durat pregătirile Catharina a rămas în pat cu Franciscus, pe care-l alăpta și îngrijea doica. Era senină ca o lebădă. Avea gâtul lung și pliscul ascuțit tot ca o lebădă. M-am ținut la distanță de ea.

— Cam așa i-ar plăcea să fie casa în fiecare zi, a bombănit Tanneke față de mine în timp ce pregătea tocana de iepure, iar eu fierbeam apă să spăl ferestrele. Vrea agitație mare în jurul ei. Regina cuverturilor! Am chicotit împreună cu ea. Știam că nu trebuie să o încurajez să fie neloyală, dar mă veseleam când era.

El a stat deoparte în timpul pregătirilor, încuiat în atelierul lui sau evadând la Ghildă. L-am văzut doar o dată, cu trei zile înainte de ospăț. Fata angajată și eu lustruiam sfeșnice în bucătărie când a venit Lisbeth după mine.

— Te caută măcelarul, a spus ea. Afară în față.

Am lăsat cârpa de lustruit, m-am șters pe mâini și am urmat-o pe coridor. Știam că trebuie să fie fiul. Nu mă văzuse niciodată la Colțul Papistașilor. Cel puțin nu aveam fața iritată și roșie cum se-ntâmpla după ce stăteam aplecată deasupra rufăriei care aburea.

Pieter fiul trăsese în fața casei o cotigă încărcată cu carnea comandată de Maria Thins. Fetele se uita în căruță. Doar Cornelia se uita în jur. Când am apărut în ușă, Pieter mi-a zâmbit. Am

rămas calmă și nu m-am înroșit la față. Cornelia ne urmărea.

Nu era singura persoană care ne urmărea. I-am simțit prezența în spatele meu – el venise pe coridor în urma mea. M-am întors să-l privesc și mi-am dat seama că văzuse zâmbetul lui Pieter, precum și așteptarea, speranța.

Și-a mutat privirile spre mine. Erau reci. Eram amețită, de parcă m-aș fi ridicat prea repede. Văzuse amețeala mea.

M-am simțit prinsă între cei doi bărbați. Sentimentul nu era deloc plăcut.

M-am dat la o parte să-i fac stăpânului meu loc să treacă. S-a întors și a luat-o spre Molenpoort fără să-mi spună nimic și fără să se mai uite la mine. Pieter și eu l-am urmărit în tăcere cum se îndepărtează.

— Am adus comanda făcută de tine, spuse apoi Pieter. Unde-o las?

M-am dus duminică acasă la părinții mei, însă n-am vrut să le spun că s-a născut un alt copil. M-am temut să nu le amintească de pierderea lui Agnes. Dar mama aflase de la piață și astfel am fost pusă să le descriu nașterea și rugăciunea împreună cu familia și pregătirile făcute până atunci pentru ospăț. Mama era îngrijorată de starea mâinilor mele, dar am asigurat-o că partea cea mai grea trecuse.

— Și pictura? a întrebat tata. A început o altă pictură? Spera totdeauna că-i voi descrie o nouă pictură.

— Nimic, am răspuns eu.

Petrecusem puțin timp în atelier săptămâna asta. Acolo nu se schimbase nimic.

— Probabil e leneș, a spus mama.

— Nu, nicidecum, am răspuns repede.

— Poate nu vrea să înțeleagă? a întrebat tata.